

Formulace dodací podmínky s využitím INCOTERMS

1. Povinnost dodat zboží, dodací podmínka

Povinnost dodat zboží je jednou ze tří základních povinností prodávajícího tak, jak je stanoví článek 30 Vídeňské úmluvy. V případě povinnosti dodat pravidelně mluvíme o **tzv. dodací podmínce**. Dodací podmínku můžeme charakterizovat jako **stanovení podmínek, při jejichž splnění je zboží považováno za dodané**.

Dodací podmínka by měla zejména upravit:

- 1) kde dodat -> místo dodání
 - 2) kdy dodat -> doba dodání
 - 3) jak dodat
 - 4) jak zabalit zboží
 - 5) jak značit zboží
 - 6) kdo nese náklady spojené s dodáním zboží
 - 7) pojištění
- a další otázky

2. Dodací podmínka a Vídeňská úmluva

Vídeňská úmluva reguluje jen některé otázky týkající se dodání. Jedná se ale pouze o podpůrnou a tudíž velmi obecnou úpravu.

Nejdůležitějšími **ustanoveními Vídeňské úmluvy** vztahující se k dodací podmínce jsou především:

- 1) článek 31 upravující místo dodání
- 2) článek 33 upravující čas dodání
- 3) článek 35 upravující předmět dodání
- 4) články 67 – 69, které upravují okamžik přechodu nebezpečí

Otázky související s dodáním jsou obvykle upraveny smlouvou, praktikami zavedenými mezi stranami nebo obchodními zvyklostmi. Nejčastější a také nejvýhodnější způsob úpravy dodací podmínky představují obchodní termíny.

3. INCOTERMS

Obchodní termíny, resp. mezinárodní obchodní termíny mají původ v obchodních zvyklostech, které byly uměle zpracovány a doplněny. Významnou roli ve světovém obchodě hrají obchodní termíny zpracované Mezinárodní obchodní komorou v Paříži neboli INCOTERMS.

Největší výhodou INCOTERMS je jejich jednoduchost a **relativní komplexnost úpravy**. INCOTERMS jsou omezeny na úpravu práv a povinností stran kupních smluv, navíc pouze ve vztahu k dodávce zboží. INCOTERMS tedy upravují dodací podmínku.

INCOTERMS řeší zejména tyto otázky:

- místo dodání
- balení
- kontrola zboží
- povinnosti týkající se dovozních a vývozních formalit
- povinnosti týkající se uzavření přepravní smlouvy
- okamžik přechod nebezpečí
- okamžik přechodu nákladů
- pojištění přepravy (pouze u některých doložek)

INCOTERMS obsahují celkem 13 doložek (EXW, FCA, FAS, FOB, CFR, CIF, CPT, CIP, DAF, DES, DEQ, DDU, DDP)

4. Členění INCOTERMS

Doložky lze dělit podle různých kritérií:

1) podle vztahu ke smlouvě přepravní na

- a) doložky bez vztahu k přepravní smlouvě (přeprava není obsažena v povinnostech vyplývajících z kupní smlouvy) - EXW, DDU, DDP
- b) doložky, které lze použít pro všechny typy přeprav - FCA, CPT, CIP, DAF
- c) doložky, které lze použít jen pro námořní či říční přepravu - FAS, FOB, CFR, CIF, DES, DEQ

2) podle práv a povinností stran na

- a) doložky, které stanoví minimum povinností pro prodávajícího - E doložky
- b) doložky s dělenými povinnostmi - F doložky a C doložky
- c) doložky, které stanoví minimum povinností pro kupujícího - D doložky

Doložky jsou rozděleny do **4 základních skupin E, F, C a D** tak, jak upravují míru zatížení smluvních stran z pohledu realizace povinnosti dodat. E doložky představují minimum povinností pro prodávajícího a maximum pro kupujícího, postupně v F a C doložkách přecházejí jednotlivé povinnosti z kupujícího na prodávajícího a D doložky představují již minimum povinností pro kupujícího a maximum povinností pro prodávajícího.

Každá doložka je dále členěna do 10 bodů, které zrcadlově upravují povinnosti prodávajícího a kupujícího

5. Včlenění INCOTERMS

Nezbytně nutné je **správně včlenit příslušnou doložku do smlouvy**. Včlenění musí obsahovat:

- a) **typ doložky, kterou si strany vybraly**
- b) **interpretační variantu doložky** (tzn. např. INCOTERMS 2000)

6. INCOTERMS a ryze vnitrostátní vztahy

Doložky INCOTERMS jsou zamýšleny pro úpravu vztahů vznikajících v mezinárodním obchodě. Setkáme se však i s jejich použitím pro čistě vnitrostátní vztahy. U některých doložek lze jejich užití v těchto vztazích akceptovat (např. EXW), některé jsou však již z povahy věci z tohoto použití vyloučeny (např. DAF)

7. Jednotlivé doložky

1) EXW (Ex works – ze závodu název místa)

- tato doložka nejméně zatěžuje prodávajícího
- prodávající je pouze povinen dát nenaložené zboží k dispozici kupujícímu ve svém závodě (zboží musí být odděleno od ostatního zboží)
- v ten okamžik přechází nebezpečí a povinnost nest náklady na kupujícího
- kupující je povinen zajistit nakládku zboží, přepravu, vývozní a dovozní formality

EXW Veveří 70 Brno Česká republika, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

2) FCA (Free Carrier – vyplaceně dopravci název místa)

- prodávající má povinnost předat zboží dopravci určeném kupujícím na dohodnutém místě (pokud je místem místo podnikání prodávajícího má povinnost naložit zboží, pokud je jím jiné místo, tuto povinnost nemá), zajistit vývozní formality
- přechod nebezpečí i nákladů – v okamžiku předání dopravci
- kupující je povinen zajistit dopravce, hradit náklady na dopravu, zajistit dovozní formality

FCA ABC Airlines Praha Ruzyně Česká republika, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

3) FAS (Free Alongside Ship – vyplaceně k boku lodi název přístavu nakládky)

- prodávající má povinnost dodat zboží k boku lodi v určeném přístavu, zajistit vývozní formality
- přechod nebezpečí i nákladů – v okamžiku dodání do určeného přístavu
- kupující je povinen zajistit přepravu z určeného přístavu, zajistit dovozní formality
- jen pro námořní a říční dopravu

FAS Marseille Francie, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

4) FOB (Free On Board – vyplaceně na loď název přístavu nakládky)

- prodávající je povinen dodat zboží na palubu určené lodi v určeném přístavu, zajistit vývozní formality
- přechod nebezpečí a nákladů – v okamžiku dodání zboží na palubu lodi
- kupující je povinen zajistit dopravu z určeného přístavu, zajistit dovozní formality

- jen pro námořní a říční dopravu

FOB Rotterdam Nizozemsko, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

5) CFR (Cost and Freight – náklady a přepravné přístav určení)

- prodávající je povinen dodat zboží na určené lodi do určeného přístavu
- prodávající hradí náklady spojené s dopravením zboží do přístavu nakládky, s naloděním zboží, dopravu do přístavu určení a náklady běžného vylození
- přechod nebezpečí – v okamžiku dodání zboží na palubu lodi v přístavu nakládky => štěpení přechodu nebezpečí a přechodu nákladů
- jen pro námořní a říční dopravu

CFR Le Havre Francie, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

6) CIF (Cost, Insurance and Freight – náklady, pojištění a přepravné název přístavu určení)

- povinnosti prodávajícího a kupujícího jsou stejné jako v případě doložky CFR, prodávající má navíc povinnost uzavřít pojistnou smlouvu na zboží v průběhu přepravy
- jen námořní a říční přeprava

CIF Le Havre Francie, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

7) CPT (Carriage Paid To – přeprava placena do název místa určení)

- prodávající je povinen předat zboží přepravci, v tom okamžiku dochází k přechodu nebezpečí
- prodávající ale nese náklady spojené s dodáním zboží přepravci a s dopravou do místa určení

CPT Gent Belgie, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

8) CIP (Carriage and Insurance Paid To – přeprava a pojištění placeno do název místa určení)

- prodávající a kupující mají stejné povinnosti jako u doložky CPT
- prodávající má navíc povinnost uzavřít pojistnou smlouvu na zboží v průběhu přepravy

CIP Gent Belgie, INCOTERMS 2000, 15.11.2006'

9) DAF (Delivered At Frontier – s dodáním na hranici název místa na hranicích)

- prodávající je povinen dát kupujícímu zboží k dispozici v určeném místě na hranici na dopravním prostředku nevyložené
- přechod nebezpečí a nákladů – v okamžiku, kdy prodávající dá kupujícímu zboží k dispozici

- kupující musí zajistit dopravu do místa určení, nese dovozní formality

DAF Rozvadov Česká republika, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

10) DES (Delivered Ex Ship – s dodáním z lodi název přístavu určení)

- prodávající má povinnost dát kupujícímu zboží k dispozici na palubě lodi v přístavu určení
- přechod nebezpečí a nákladů – v okamžiku, kdy dá prodávající kupujícímu zboží k dispozici
- kupující musí zajistit dovozní formality, hradí vykládku zboží z lodi a jeho dopravu z přístavu
- jen pro námořní a říční dopravu

DES Le Havre Francie, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

11) DEQ (Delivered Ex Quay – s dodáním z nábřeží název přístavu určení)

- prodávající je povinen dát kupujícímu zboží k dispozici na nábřeží v přístavu určení
- přechod nebezpečí a nákladů – v okamžiku, kdy dá prodávající kupujícímu zboží k dispozici
- kupující zajišťuje dovozní formality a hradí dopravu z přístavu
- jen námořní a říční doprava

DEQ Le Havre Francie, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

12) DDU (Delivered Duty Unpaid – s dodáním clo nezaplaceno název místa určení)

- prodávající má povinnost dát kupujícímu zboží k dispozici v místě určení
- přechod nebezpečí a nákladů – v okamžiku, kdy dá prodávající kupujícímu zboží k dispozici
- kupující zajistí dovozní formality a vykládku zboží

DDU Veverí 70 Brno Česká republika, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

13) DDP (Delivered Duty Paid – s dodáním clo placeno název místa určení)

- prodávající je povinen dát kupujícímu zboží k dispozici v místě určení a zajistit dovozní formality
- přechod nebezpečí a nákladů – v okamžiku, kdy dá prodávající kupujícímu zboží k dispozici
- kupující nese pouze náklady spojené s vykládkou zboží

DDP Veverí 70 Brno Česká republika, INCOTERMS 2000, 15.11.2006

8. Příklady:

Jakou doložku INCOTERMS použijete pro následující situace?

1) *Kupující není schopen zajistit dopravu zboží a trvá na jeho dodání do místa svého sídla.*

DDU nebo DDP

2) *Společnost ABC se sídlem a místem podnikání na území SR a společnost XYZ se sídlem a místem podnikání na území ČR uzavřely smlouvu o dodávce cementu. Ve smlouvě bylo následující ustanovení: dodací podmínka - franko závod prodávajícího.*

EXW

3) *Společnost ABC se sídlem a místem podnikání na území ČR uzavřela smlouvu s podnikatelem panem XY, podnikajícím jako fyzická osoba s bydlištěm v Katovicích (Polsko). Společnost ABC má dlouhodobou spolupráci se speditérskou firmou, schopnou dovézt zboží za velmi přijatelnou cenu.*

CPT, CIP, DDU, DDP

4) *Společnost ABC se sídlem a místem podnikání v Birminghamu (Velká Británie) uzavřela smlouvu se společností XYZ se sídlem a místem podnikání v Granadě (Španělsko) o dodání potravinářských strojů. Ve smlouvě byla následující doložka:*

a) *místo dodání Dover*

FAS, FOB

b) *místo dodání: přístav Malaga*

DES, DEQ

Užitečné odkazy:

http://www.geo-logistics.com/WTR_Customs/incoterms.asp

<http://www.uscib.org/index.asp?documentID=2213>

<http://www.icc-cr.cz/prohlas/>